

O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY TA‘LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR
VAZIRLIGI

TOSHKENT DAVLAT IQTISODIYOT UNIVERSITETI
«BIZNES BOSHQARUVI VA LOGISTIKA» KAFEDRASI

Qo‘lyozma huquqida

UDK: 6.03.2:337

RAJAPOV LOCHINBEK BAXTIYOR O‘G‘LI
XALQARO TOVARLAR TASHUVIDA LOGISTIK TIZIMLARNING
AHAMIYATI

Bojxona ishi mutaxassisligi bo‘yicha
Magistr akademik darajasini olish uchun yozilgan
DISSERTATSIYA

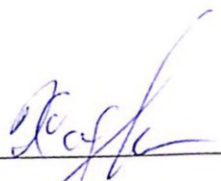
Ilmiy rahbar:
i.f.n., dot. Shadibekova D.A

Toshkent – 2023

Magistrlik dissertatsiya ishi “Biznes boshqaruvi va logistika” kafedrasida dastlabki
himoyadan o'tgan

35 -sonli bayonnoma «10» 05 2023 й.

Kafedra mudiri

imzo

23.05
Sana

Ilmiy rahbar:

imzo

19.05
Sana

Tinglovchi:

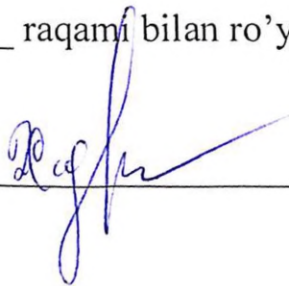

imzo

12.05
Sana

Dissertatsiya o'quv – metodik bo'limda 2023 yil “23” 05

№ 09 raqami bilan ro'yhatga olindi

Bo'lim boshlig'i

F.I.SH.

MUNDARIJA

Annotatsiya	5
Keltirilgan jadvallar ro‘yxati	7
Keltirilgan rasmlar ro‘yxati	8
Keltirilgan qisqartmalar	9
I BOB. KIRISH	10
1.1. Dissertatsiya mavzusining asoslanishi va uning dolzarbligi	10
1.2. Tadqiqot maqsadi va vazifalari	11
1.3. Tadqiqotning asosiy muammolari va savollari	12
1.4. Tadqiqot ob'ekti va predmeti	12
1.5. Tadqiqotning ilmiy yangiligi.....	13
1.6. Tadqiqot natijalarining ilmiy-nazariy va amaliy ahamiyati	13
II BOB. ADABIYOTLAR SHARHI	15
2.1. Kirish	15
2.2. Mavzuga oid ilmiy-nazariy qarashlar sharhi	15
2.3. Mavzuga oid mahalliy me'yoriy-huquqiy hujjatlar sharhi	19
2.4. Xulosa	25
III BOB. METODOLOGIYA	26
3.1. Tadqiqot dizayni	26
3.2. Ma'lumotlarni to‘plash jarayoni	26
3.3. Tahlil uchun qo‘llaniladigan usullar	27
3.4. Tadqiqotni o‘tkazish uchun zarur sharoitlar	27
3.5. Tadqiqotdan kutilayotgan ilmiy va amaliy natijalar	27
IV BOB. TAHLIL VA NATIJALAR	28
4.1. O‘zbekiston Respublikasi tashqi savdo faoliyatining hozirgi holati va uning iqtisodiy tahlili.....	28
4.2. Iqtisodiyotni modernizatsiyalash sharoitida O'zbekistonda xalqaro transport	

tashuvlarida	logistikadan	foydalanishning	xalqaro	
standartlari.....				32
4.3.	Xalqaro yuk tashuvlarini amalga oshirishni jahon tajribasi va unda xalqaro transport koridorlarining ahamiyati.....			37
4.4.	“Agromir” kompaniyalar guruhining tashkiliy-iqtisodiy xususiyatlari.....			46
4.5.	Tashish jarayoniga ta'sir etuvchi omillarni baholash.....			51
4.6.	Tashkilotning tashish jarayoni va transport xarajatlarini tahlil qilish.....			54
4.7.	Tahlillardan olingan natijalar sharhi va tadqiqotning ilmiy yangiligi.....			57
V BOB. XULOSA				63
5.1.	Tadqiqot savoliga tegishli natijalarning qisqacha ifodasi			63
5.2.	Tadqiqotning asosiy taklif va tavsiyalari			65
FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO‘YXATI				67
ILOVALAR				69

ANNOTATSIYA

Xalqaro tovarlarni tashuvida logistikani o'zni juda muhim hisobloanadi. Shuning uchun xalqaro doirada tovarlarni tashuvida logistikaning o'z o'zni borligi u siz hech qanday transport vositalarni bir joydan boshqa joyga o'tkazish juda qiyinchiliklar tug'dirishi aniq. Shu boisdan o'zimizda logistikaning o'z o'zni va tashqi xalqaro davlatlarda qanday ahamiyat kasb etishi to'g'risida bizda qanday ishlar olib borilayotganligi, xalqaro davlatlarda qanday transport logistikasini tashkil etish bo'yicha qo'llanmalar va amalga oshirilayotgan muhim qilinishi kerak bo'lgan ishlarni o'rganib chiqdik. Ilmiy ishning amaliy ahamiyatligini oshirish maqsadida "Agromir" korxonasi transport tashuvida logistikaning ahamiyatini qay darajadiligini va statistik ma'lumotlarni o'rganish davomida tahlil usullaridan foydalangan holda xalqaro transport tashuvida logistikada amalga oshirilayotgan ishlar bilan solishtirish va bu sohadagi tajribasi bilan ham tanishib chiqish jarayonida O'rganilgan ma'lumotlar asosida o'zimizning taklif va hulosalarimizni, takliflarimizni ishlab chiqishga muvaffaq bo'ldik.

Kalit so'zlar: transportda tashuvlar, logistikaning tashuvlarda tutgan o'zni, o'tkazuvchi turbalar orqali tashuvni ahamiyati, birja orqali sotuvni shakillantirish, saqlashdagi risklar.

SUMMARY

The role of logistics in the transport of international goods is considered very important. That is why it is clear that logistics has its place in the transport of goods in the international circle, where you can transfer any means of transportation from one place to another, creates a lot of difficulties. Therefore, we studied in ourselves what work is being carried out on the role of logistics and how it plays a role in foreign international countries, what guides on the organization of transport Logistics in the international state and what important work needs to be done. In order to increase the practical significance of the scientific work, "Agromir" was able to compare the importance of logistics in transport and statistical data with the work carried out in logistics in international transport using analysis methods during the study, and also get acquainted with its experience in this field based on the information learned in the process of developing our proposals and conclusions.

Keywords: transport transportation, the role of logistics in transportation, the importance of transportation through conducting bags, the risks in shaping, maintaining sales through the exchange.

I BOB. KIRISH

1.1. Dissertatsiya mavzusining asoslanishi va uning dolzarbligi

Zamonaviy dunyoda ishlab chiqarishning jadal o'sishi, turli korxonalar tomonidan ishlab chiqarilgan tovarlar nomenklaturasining kengayishi, omborlar tashkil etilishi, bu esa o'z navbatida korxonaning tovar aylanmasining o'sishiga ta'sir qiladi. Bularning barchasi korxonani boshqarishda logistika ro'lini oshiradi. Logistika zanjirining barcha qismlarida sanoat ishlab chiqarish samaradorligini oshirish va xarajatlarni kamaytirish asosan tarqatish tarmog'ini oqilona tashkil etishga, xususan, xarid qilish, saqlash, qadoqlash va transport vositalari kabi tovar harakatining muhim elementlariga bog'liq. Transport logistikasi ham har qanday korxonaning iqtisodiy siyosati sohasiga kiradi, uning asosiy vazifasi yukni ishlab chiqaruvchidan ketgan paytdan boshlab va iste'molchiga topshirishgacha hamrohlik qilishdir. Yirik ishlab chiqarish korxonalari, odatda, o'z transportiga ega. Kichik firmalar avtomobillarni ijaraga olishga yoki transport kompaniyalari bilan shartnomalar tuzishga majbur bo'ladilar. Yuqori sifatli transport logistikasi yukni o'z vaqtida yetkazib berishni va uning xavfsizligini nazarda tutadi. Shuning uchun logistika va transport menejerlari yukni minimal zarar bilan eng oqilona tashish jarayonini tashkil qilishlari, uning harakatini doimo nazorat qilishlari, joyni bir vaqtning o'zida bilishlari va kompaniyaga o'z vaqtida kelishlarini ta'minlashlari kerak. Ushbu ikki asosiy qoidaga rioya qilish orqali korxonalar o'z xarajatlarini sezilarli darajada kamaytirishga muvaffaq bo'ladilar. Hozirda hech qanday qattiq korxonalar transport logistikasisiz ishlay olmaydi, aks holda bankrot bo'lish xavfi mavjud. Korxonalarda "logistika bo'limlari" ning paydo bo'lishi bilan xom ashyo va tayyor mahsulotlarni yetkazib berish jarayoni yanada tizimli bo'lib, bu esa yo'l zaxirasini oqilona tanlashga olib keldi, yuklash, tushirish, transportni samarali boshqarish va natijada transport xarajatlarini kamaytirdi.

Hozirgi paytda logistika sohasidagi nazariy va amaliy natijalarni ommalashtirish, ularning samaradorligini oshirish maqsadida turli mamlakatlarda logistik tashkilotlar faoliyat ko'rsatmoqdalar. «Ishlab chiqarish va zaxiralami boshqarish muammolari